

Zarządzenie Nr 23/2019
Dyrektora Szkoły Podstawowej nr 6 w Ustroniu
z dnia 12 września 2019 r.

w sprawie wprowadzenia Programu realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego w Szkole Podstawowej nr 6 im. Józefa Kreta w Ustroniu w roku szkolnym 2019/2020

Na podstawie: § 5 ust. 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2018 r., poz. 1675)

Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 6 w Ustroniu
z a r z ą d z a, co następuje:

§ 1.

Zatwierdza się do użytku *Program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego w Szkole Podstawowej nr 6 im. Józefa Kreta w Ustroniu w roku szkolnym 2019/2020*, który stanowi załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2.

Nadzór nad realizacją *Programu* powierza się wicedyrektorowi szkoły.

§ 3.

Wicedyrektor szkoły przedstawia Radzie Pedagogicznej sprawozdanie z realizacji *Programu* do końca sierpnia każdego roku szkolnego.

§ 4.

Traci moc Zarządzenie Nr 19/2018 z dnia 22 października 2018 r.

§ 5.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 16.09.2019 r.

Program Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego w Szkole Podstawowej nr 6 im. Józefa Kreta w Ustroniu w roku szkolnym 2019/2020

I. Wstęp

Program określa treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego, warunki i sposób realizacji i organizacji doradztwa zawodowego w Szkole Podstawowej nr 6 im Józefa Kreta w Ustroniu.

W Szkole realizuje się doradztwo zawodowe przez prowadzenie zaplanowanych i systematycznych działań mających na celu wspieranie uczniów w procesie podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach I–VI szkoły podstawowej obejmują orientację zawodową, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII szkoły podstawowej mają na celu wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.

Doradztwo zawodowe w Szkole realizowane jest:

- w klasach I–VI szkoły podstawowej na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego oraz na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym się klasą,
- w klasach VII i VIII szkoły podstawowej na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym się klasą oraz na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego,

II. Adresaci WSDZ

1. Uczniowie
2. Nauczyciele
3. Rodzice
4. Środowisko lokalne
5. Instytucje wspierające WSDZ

III. Cele główne

1. Przygotowanie uczniów do wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej.
2. Określenie własnych predyspozycji, cech osobowości, temperamentu, zainteresowań, talentów, mocnych stron i umiejętności.
3. Przygotowanie uczniów do podejmowania samodzielnych i trafnych wyborów edukacyjno-zawodowych.
4. Uświadomienie rodzicom, jak wielkie znaczenie odgrywają w procesie przygotowania dziecka do wyboru jego przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej.
5. Przekazanie informacji rodzicom na temat dziecka w kwestii jego predyspozycji zawodowych, osobowościowych i edukacyjnych.

IV. Cele szczegółowe

1. Uczeń:
 - a) poznaje siebie,
 - b) nazywa swoje umiejętności, zainteresowania, talenty, mocne strony,
 - c) planuje, zarządza swoim czasem i stawia cele,
 - d) posiada informacje o zawodach, zawodach przyszłości i czym jest rynek pracy.
2. Nauczyciele:
 - a) potrafią zauważać potrzeby i zasoby uczniów,
 - b) wspierają rodziców i uczniów w procesie wyboru przez dziecko przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej,
 - c) rozwijają i wspierają talenty i zainteresowania uczniów.
3. Rodzice:
 - a) znają ofertę edukacyjną szkolnictwa ponadpodstawowego,
 - b) wspierają dzieci w wyborze przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej,
 - c) posiadają informację o możliwościach i zagrożeniach dziecka.

V. Współpraca ze środowiskiem i instytucjami

1. Ośrodek Rozwoju Edukacji,
2. fundacje, poradnie,
3. policjant dzielnicowy,
4. targi pracy, edukacji
5. szkoły branżowe, uczelnie wyższe, szkoły ponadpodstawowe – dni otwarte,
6. lokalni przedsiębiorcy.

VI. Przewidywane efekty

1. Uczeń potrafi rozpoznać i nazwać swoje mocne strony, umiejętności, zainteresowania i talenty.
2. Uczeń jest świadomy zmian na rynku pracy oraz racjonalnie potrafi zaplanować swoją ścieżkę edukacyjno-zawodową.
3. Uczeń potrafi wyszukać i selektywnie wybrać aktualną i rzetelną informację edukacyjno-zawodową.
4. Rodzice wiedzą, jak wspierać dziecko w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej.

VII. Ewaluacja

1. indywidualne rozmowy,
2. sprawozdanie na koniec roku szkolnego.

VIII. Tematyka, metody, formy i terminy realizacji oraz osoby odpowiedzialne

KLASY 1-3

Tematyka działań	Metody realizacji	Formy realizacji	Termin realizacji	Osoby odpowiedzialne
Poznanie siebie. Uczeń:				
opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;	Rozmowa z uczniami na temat ich zainteresowań.	Lekcja z wychowawcą	Grudzień	Wychowawcy klas 1-3
	Wskazanie możliwości ich rozwoju.			
	Wskazanie kółek zainteresowań w szkole			
prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;	umożliwienie uczniom prezentacji swoich talentów (wystawy prac, występy, prezentacji, udział w akademiach i przedstawieniach, „Mam talent”, udział w zawodach sportowych)	Lekcje otwarte Występy na akademiach Wystawy prac	Cały rok szkolny	Nauczyciele uczący w klasie, wychowawcy
podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;	rozmowa z uczniami na temat różnorodnych zainteresowań ludzi.	Lekcja z wychowawcą	Luty	Wychowawcy
	organizacja spotkania z przedstawicielami poszczególnych zawodów / z „ciekawymi ludźmi”	Spotkania	Cały rok szkolny	Nauczyciele
podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach	pogadanka na temat: „Moje mocne strony”	Zajęcia z pedagogiem	Listopad	Pedagog szkolny
podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.	włączanie uczniów w przygotowanie i przeprowadzenie zajęć zgodnie z ich predyspozycjami, omawianie zajęć	Praca na lekcji Stosowanie metody projektu	Cały rok szkolny	Nauczyciele uczący w klasie, wychowawca
Świat zawodów i rynek pracy. Uczeń:				
odgrywa różne role zawodowe w zabawie;	wykorzystywanie sytuacji dydaktyczno-wychowawczych w celu prezentacji ciekawych zawodów,	w ramach realizacji podstawy programowej	Cały rok szkolny	Nauczyciele uczący w klasie
	Odgrywanie scenek rodzajowych na zajęciach świetlicowych.	Zabawy w sklep, dom itp.	Cały rok szkolny	Wychowawcy świetlicy

podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;	wykorzystywanie sytuacji dydaktyczno-wychowawczych w celu omawiania specyfiki zawodów,	w ramach realizacji podstawy programowej	Cały rok szkolny	Nauczyciele uczący w klasie
opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;	wykorzystywanie sytuacji dydaktyczno-wychowawczych w celu prezentacji ciekawych zawodów	w ramach realizacji podstawy programowej	Cały rok szkolny	Nauczyciele uczący w klasie
omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;	wykorzystywanie sytuacji dydaktyczno-wychowawczych w celu wskazywania znaczenia i roli poszczególnych zawodów w życiu człowieka i społeczności.	w ramach realizacji podstawy programowej	Cały rok szkolny	Nauczyciele uczący w klasie
opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;	Wycieczki do poblasków zakładów pracy: w ramach spacerów po najbliższej okolicy: np. pobliski sklep (rozmowa ze sklepową o pracy), urząd gminy, urząd pocztowy, inne zakłady pracy itp... - spotkania uczniów z wybranymi pracownikami pobliskich firm/ prace plastyczne z wycieczki, rozmowa po wycieczce.	Wycieczki z wychowawcą	Cały rok szkolny	Wychowawcy klas
	Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów, Rozmowa (pogadanka) z dziećmi i z zaproszonym gościem na temat zawodu: (np. zaproszeni rodzice- reprezentujący dany zawód) - lekarz, pielęgniarka, strażak, policjant, pracownik Urzędu Gminy, pracownik szkoły	Spotkania z zaproszonymi gośćmi	Cały rok szkolny	Zaproszeni goście / rodzice
posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.	dbanie o prawidłowe posługiwanie się przyborami użytku codziennego (np. posługiwanie się sztucami na stołówce szkolnej, ołówkiem)	Przerwy obiadowe,	Cały rok szkolny	Nauczyciele dyżurujący na stołówce
	wykorzystywanie gier i pomocy dydaktycznych w niekonwencjonalny sposób podczas zajęć świetlicowych	Zajęcia świetlicowe	Cały rok szkolny	Wychowawcy świetlicy
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie. Uczeń:				
uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;	wykorzystywanie sytuacji dydaktyczno-wychowawczych w celu wskazywania znaczenia i roli poszczególnych zawodów w życiu człowieka i społeczności.	w ramach realizacji podstawy programowej	Cały rok szkolny	Wszyscy nauczyciele

wskazuje treści, których lubi się uczyć	- zachęcanie do udziału w zajęciach pozalekcyjnych (kółko szachowe, polonistyczne, matematyczne, językowe)	Zajęcia z wychowawcą, pogadanki z pedagogiem, psychologiem	Cały rok szkolny	Wszyscy nauczyciele
wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.	- wskazywanie uczniom różnorodnych strategii uczenia się, - korzystanie na lekcjach z różnorodnych źródeł wiedzy, - wskazywanie uczniom różnych źródeł wiedzy.	w ramach: - realizacji podstawy programowej; - zajęć specjalistycznych - lekcje biblioteczne	Cały rok szkolny	Nauczyciele uczący w klasie Nauczyciel specjalista Nauczyciel bibliotekarz
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno – zawodowych. Uczeń:				
opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;	wykorzystywanie sytuacji dydaktyczno-wychowawczych w celu wskazywania znaczenia i roli poszczególnych zawodów w życiu człowieka i społeczności.	w ramach realizacji podstawy programowej	Cały rok szkolny	Nauczyciele uczący w klasie
planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;	wykorzystywanie sytuacji dydaktyczno-wychowawczych w celu wskazywania znaczenia i roli poszczególnych zawodów w życiu człowieka i społeczności.	w ramach realizacji podstawy programowej	Cały rok szkolny	Nauczyciele uczący w klasie
próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.	pedagogizacja rodziców – udzielanie wskazówek w wdrażaniu uczniów do samodzielności	Rozmowy indywidualne z pedagogiem/ psychologiem	Cały rok szkolny	Pedagog/ psycholog
	pedagogizacja rodziców podczas konsultacji	Zebrania i konsultacje z rodzicami.	Listopad	Wychowawcy i nauczyciele

KLASY 4-6

Tematyka działań	Metody realizacji	Formy realizacji	Termin realizacji	Osoby odpowiedzialne
Poznanwanie własnych zasobów uczeń. Uczeń:				
określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje	Rozmowa z uczniami na temat ich zainteresowań. Wskazanie możliwości ich rozwoju. Wskazanie kółek zainteresowań w szkole	lekcja z wychowawcą	Grudzień	Wychowawcy klas 4-6
wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia	umożliwienie uczniom prezentacji swoich talentów (wystawy prac, występy, prezentacji, udział w akademiach i przedstawieniach, udział w zawodach sportowych)	lekcje otwarte; występy na akademiach; wystawy prac	Cały rok szkolny	Nauczyciele uczący w klasie, wychowawcy
podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość	Wykorzystywanie podczas zajęć form i metod pracy umożliwiających pracę grupową, w tym planowanie działań w celu osiągnięcia wskazanego celu. Prezentacja i omawianie efektów pracy.	w ramach realizacji podstawy programowej	Cały rok szkolny	Nauczyciele uczący w klasie
prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.	Włączanie uczniów w przygotowanie i przeprowadzenie zajęć zgodnie z ich predyspozycjami, omawianie zajęć	w ramach realizacji podstawy programowej	Cały rok	Nauczyciele uczący w klasie, wychowawcy
	Organizowanie imprez umożliwiających prezentację swoich talentów i zainteresowań	organizacja „Mam talent”	Maj 2019	p. Małgorzata Rymorz
Świat zawodów i rynek pracy. Uczeń:				
wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;	wykorzystywanie sytuacji dydaktyczno-wychowawczych w celu prezentacji ciekawych zawodów,	w ramach realizacji podstawy programowej	Cały rok szkolny	Nauczyciele uczący w klasie
	Rozmowa z uczniami na temat różnorodnych zainteresowań ludzi.	w ramach zajęć z wychowawcą	Cały rok szkolny	Wychowawcy Nauczyciele/ pedagog
	Organizacja spotkania z przedstawicielami poszczególnych zawodów / z „ciekawymi ludźmi omawianie specyfiki pracy	organizacja spotkań		

opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;	wykorzystywanie sytuacji dydaktyczno-wychowawczych w celu omawiania roli pracy w życiu człowieka	w ramach realizacji podstawy programowej	Cały rok szkolny	Nauczyciele uczący w klasie
podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;	Omawianie podczas spotkań z przedstawicielami zawodów czynników, które wpływają na wybór zawodu/kierunku kształcenia	w ramach zajęć z wychowawcą; podczas organizowanych spotkań	Cały rok szkolny	Wychowawcy, zaproszeni goście
posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;	dbanie o prawidłowe posługiwanie się przyborami użytku codziennego (np. posługiwanie się sztuczcami na stołówce szkolnej, ołówkiem)	w ramach realizacji podstawy programowej	Cały rok szkolny	Wszyscy nauczyciele
	wykorzystywanie gier i pomocy dydaktycznych w niekonwencjonalny sposób podczas zajęć świetlicy i biblioteki	w ramach zajęć bibliotecznych oraz świetlicy		Nauczyciele świetlicy i biblioteki
wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.	wykorzystywanie sytuacji dydaktyczno-wychowawczych na lekcjach matematyki w celu wskazania roli pieniądza i jego związku z pracą.	W ramach zadań z treścią	Cały rok szkolny	Nauczyciele matematyki
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie. Uczeń:				
wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;	wykorzystywanie sytuacji dydaktyczno-wychowawczych na lekcjach w celu wskazywania sposobów zdobywania wiedzy oraz omawiania ich skuteczności.	w ramach realizacji podstawy programowej	Cały rok	Wszyscy nauczyciele
wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;	rozmowy z wychowawcą, pogadanki na temat ulubionych przedmiotów.	Zajęcia z wychowawcą, pogadanki z pedagogiem,	Cały rok	Wychowawca/ pedagog
samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.	- wskazywanie uczniom różnorodnych strategii uczenia się, - korzystanie na lekcjach z różnorodnych źródeł wiedzy,	w ramach: -realizacji podstawy programowej;	Cały rok	Nauczyciele uczący w klasie

	- wskazywanie uczniom różnych źródeł wiedzy.	w ramach zajęć specjalistycznych; lekcje biblioteczne	Wrzesień- listopad	Nauczyciel specjalista Nauczyciel bibliotekarz
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych. Uczeń:				
opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;	„Kim chciałbym zostać w przyszłości”	Zajęcia z psychologiem	Styczeń	Psycholog szkolny
planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;	Wykorzystywanie podczas zajęć form i metod pracy umożliwiających pracę grupową, w tym planowanie działań w celu osiągnięcia wskazanego celu.	w ramach realizacji podstawy programowej	Cały rok szkolny	Nauczyciele uczący w klasie
próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą..	pedagogizacja rodziców – udzielanie wskazówek w wdrażaniu uczniów do samodzielności	Rozmowy indywidualne z pedagogiem/ psychologiem	Cały rok szkolny	Pedagog/ psycholog
	Kształtowanie u uczniów umiejętności wyrażania swojego zdania i argumentowania	W ramach zajęć edukacyjnych	Cały rok szkolny	Wychowawcy i nauczyciele

KLASY 7-8

Treści	Tematyka działań	Metody i formy realizacji	Termin realizacji	Osoby odpowiedzialne
<p>1. Poznawanie własnych zasobów.</p>	<p>1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych; 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe); 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł; 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych; 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej; 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji; 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.</p>	<p>formy: zajęcia z wychowawcą, pedagogiem, doradcą zawodowym, udział w daniach otwartych szkół ponadpodstawowych, spotkania z rodzicami, metody: argument „za i przeciw”, autorefleksja, prezentacja, „Mam talent”</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<p>wychowawca pedagog doradca zawodowy</p>
<p>2. Świat zawodów i rynek pracy.</p>	<p>2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania; 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców; 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy; 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka; 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy; 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową; 2.7 dokonuje autoprezentacji.</p>	<p>formy: na zajęciach z wychowawcą, pedagogiem, doradcą zawodowym metody: dyskusja, prelekcja, wywiad, burza mózgów, prezentacja, wycieczka, praca w grupie, ankieta, autoprezentacja</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<p>wychowawca pedagog doradca zawodowy</p>

<p>3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie.</p>	<p>3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji; 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów; 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej; 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.</p>	<p>formy: na zajęciach z wychowawcą, pedagogiem, doradcą, zawodowym, na zajęciach informatyki, wos-u udział w giełdzie szkół ponadpodstawowych, stworzenie szkolnej tablicy zawodów metody: dyskusja, prelekcja, wywiad, burza mózgów, prezentacja, wycieczka, praca w grupie.</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<p>wychowawca pedagog doradca zawodowy nauczyciel przedmiotu</p>
<p>4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno – zawodowych.</p>	<p>4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym; 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby; 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy; 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.</p>	<p>formy: na zajęciach z wychowawcą, pedagogiem, doradcą zawodowym, na zajęciach informatyki, wos-u udział w giełdzie szkół ponadpodstawowych metody: dyskusja, prelekcja, burza mózgów, prezentacja, wycieczka, praca indywidualna i w grupie.</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<p>wychowawca pedagog doradca zawodowy nauczyciel przedmiotu</p>